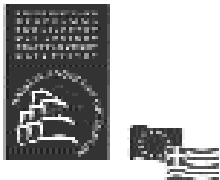




ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 2001**

© Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ)
Πανεπιστημιούπολη, 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ
τηλ.:0831/77605, 0831/77624 Fax: 0831/77636
e-mail: ediamme @ edc. uoc. gr
<http://www.uoc.gr/diaspora>



Το έργο χρηματοδοτήθηκε από εθνικούς πόρους
και την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια του Βαθ Κ.Π.Σ 1994-1999
(ΕΠΕΑΕΚ)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ



Το "Πρόγραμμα Παιδείας Ομογενών" χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή της Ε.Ε. και το ΥΠΕΠΘ στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ, έργο 1.1.Z (δ), και η υλοποίησή του ανατέθηκε στο "Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών" του Πανεπιστημίου Κρήτης.
Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα παρακάτω πρόσωπα:

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Αντώνης Χουρδάκης, Δημήτρης Καραγιώργος, Νίκος Παπαδάκης, Ελένη Παδουβά

ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ- ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
Νίκος Παπαδάκης, Χρυσούλα Κελαϊδή

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Αντώνης Χουρδάκης – Δημήτρης Καραγιώργος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ
Μιχάλης Δαμανάκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	6-7
1. Χρόνος.....	8-12
2. Οικογένεια.....	13-16
3. Η παρέα μου.....	17-20
4. Παιχνίδια και αγωνίσματα.....	21-25
5. Δικαιώματα, ισότητα και ελευθερία.....	26-28
6. Μικροί και μεγάλοι.....	29-31
7. Πόλεμος και ειρήνη.....	32-35
8. Από τον Ερμή στο Ίντερνετ.....	36-38
9. Εκκλησία και γιορτές.....	39-40
10. Γνωρίζουμε καλύτερα την Ελλάδα.....	41-42
<i>(Η ενότητα αυτή αποτελεί διασκευή της ομώνυμης ενότητας, από το βιβλίο «Η ζωή και η ιστορία μας». Στοιχεία πολιτισμού- Δοκιμαστική εφαρμογή, Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 1992, σσ. 26- 55).</i>	
Παράρτημα.....	43

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το δεύτερο βιβλίο της σειράς του διδακτικού υλικού που τιτλοφορείται «Εμείς και οι άλλοι» απευθύνεται σε παιδιά του δεύτερου μαθησιακού κύκλου, δηλαδή του τρίτου και τέταρτου τμήματος (3η και 4η τάξη) και αποτελεί το 2ο επίπεδο στη διδασκαλία των στοιχείων ιστορίας και πολιτισμού για τα ελληνόπουλα του εξωτερικού.

Το παρόν βιβλίο εμπεριέχει περισσότερες αναφορές στην ιστορία και τη μυθολογία σε σύγκριση με το πρώτο, χωρίς ωστόσο να απομακρύνεται πολύ από το πλαίσιο και τη φιλοσοφία του πρώτου τεύχους (επαλληλία- σπειροειδής διάταξη). Το υλικό του επιδιώχθηκε να είναι προσαρμοσμένο στο γνωστικό και ηλικιακό επίπεδο των μαθητών και να λαμβάνει υπόψη του το επίπεδο των γνώσεων τους ως προς τα στοιχεία της ελληνικής ιστορίας και του πολιτισμού. Το βιβλίο ξεκινά από το παρόν και το εγγύς ή ευρύτερο περιβάλλον των μαθητών (την οικογένεια, τη συνοικία, την κοινότητα).

Στο δεύτερο βιβλίο, επειδή έχουμε μεγαλύτερες τάξεις, δοκιμάζονται και νέα θέματα, παράλληλα με θέματα που ήδη έχουν επεξεργαστεί σε απλούστερη όμως μορφή στο προηγούμενο τεύχος. Έτσι οι μαθητές μέσα από τις δέκα θεματικές του ενότητας αποκτούν σταδιακά μεγαλύτερη επαφή με το πολιτισμικό και ιστορικό υλικό. Γίνεται επίσης προσπάθεια μέσα από τη μαθησιακή διαδικασία τα παιδιά της ηλικίας αυτής να κατανοήσουν τη διαλεκτική σχέση των γεγονότων, να αναλύσουν τα κοινωνικά φαινόμενα και να μάθουν να τοποθετούνται στον κοινωνικοπολιτισμικό χώρο διαβίωσής τους.

Η θεματική προσφορά του ιστορικού και πολιτισμικού μορφωτικού αγαθού και στο δεύτερο τεύχος, συναρτάται με δύο βασικές ιδέες, μια ιστορικο-πολιτισμική, σύμφωνα με την οποία έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα οι συνθήκες κάτω από τις οποίες ζει, δραστηριοποιείται και δημιουργεί ο άνθρωπος, και μια ψυχοπαιδαγωγική, σύμφωνα με την οποία το παιδί κατανοεί καλύτερα, ανθρώπινους χαρακτήρες, έργα, θεσμούς και καταστάσεις που είναι οικείες σ' αυτό, άλλοτε σε πλαίσιο διαχρονικό και άλλοτε όχι.

Έτσι αυτή η προσφορά και προσέγγιση του ιστορικο-πολιτισμικού κεφαλαίου αποβλέπει στη γόνιμη συνάντηση διαφόρων γνωστικών αντικειμένων στις τάξεις του Δημοτικού, ώστε να μπορέσουν οι μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα την κοινωνική συγκρότηση στις διάφορες ιστορικές φάσεις της και μάλιστα να ενδιαφερθούν για το ελληνικό παρελθόν, παίρνοντας τις περισσότερες φορές αφορμή από το παρόν τους.

Μέσα από τις σελίδες του 2ου βιβλίου αναπτύσσεται μια εποικοδομητική στάση απέναντι στην ιστορική μάθηση, και ιδιαίτερα η επιθυμία για διεύρυνση των ιστορικών και πολιτιστικών γνώσεων των παιδιών.

Και στο επίπεδο αυτό, τα ιστορικά και πολιτισμικά θέματα προσεγγίζονται βιωματικά και συσχετίζονται με τις εμπειρίες των μαθητών. Το υλικό του δίδει στον δάσκαλο τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει εναλλακτικές διδακτικές μεθόδους στην προσέγγιση και εμπέδωση των θεμάτων από την καθημερινή ζωή, την ελληνική ιστορία και τον πολιτισμό, όπως π.χ. αυτό δηλώνεται στους στόχους των διαφόρων ενότητων ή μέσα στις ίδιες τις ενότητες του βιβλίου του μαθητή. Οι ασκήσεις και δραστηριότητες που βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με το διδακτικό υλικό στοχεύουν κυρίως στην ανάπτυξη γνωστικών, κοινωνικών, ψυχοκινητικών και ιστορικών δεξιοτήτων.

Επιπλέον μέσα από το υλικό επιδιώχθηκε να καλλιεργηθεί ένας πολυνοηματικός και πολυεπίπεδος τρόπος προσέγγισης των θεμάτων. Σε μια ενότητα π.χ. , ή σε ένα θέμα, προβάλλονται συγχρόνως ένα σκίτσο, ένας πίνακας ζωγραφικής, μία ιστορική ή μία σύγχρονη φωτογραφία, παιδιά να δραστηριοποιούνται, μια κοινωνική εκδήλωση ή γεγονός, κλπ. Ακόμα, με την ολιστική προσέγγιση στην παρουσίαση των ιστορικών και πολιτιστικών

θεμάτων επιδιώκεται να προβληθεί η εικόνα του ανθρώπου, ο οποίος ζώντας μέσα στο περιβάλλον του, έμφυχο και άψυχο, δραστηριοποιείται σε επίπεδο κοινωνικό και πολιτιστικό, ώστε να βρίσκεται σε μια εσωτερική και εξωτερική αρμονία με τη φύση και τον κόσμο.

Το βιβλίο του μαθητή/μαθήτριας αποτελεί μέρος του Υλικού Κορμού. Το τελευταίο συνδέεται με το Συμπληρωματικό Υλικό, που παράγεται από την παροιμία και κυρίως με τα Λευκώματα. Οι εκπαιδευτικοί καλό είναι, όταν η ενότητα παραπέμπει στον κοινωνικοπολιτισμικό χώρο του μαθητή (οικογένειες, φιλικός περίγυρος, ζωή στην παροιμία, Εκκλησία, κ.λπ.), να αντλούν πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό από τα Λευκώματα. Το υλικό αυτό οι εκπαιδευτικοί μπορούν να το αξιοποιούν, όπως κάθε φορά κρίνουν σκόπιμο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η

ΧΡΟΝΟΣ

Θέμα: Ο χρόνος και τα σύμβολά του.

Διάρκεια: 3-4 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Η απόκτηση της αίσθησης του χρόνου και η μύηση των παιδιών στα διάφορα συμβατικά σύμβολά του.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

1. Να αποκτήσουν τα παιδιά την αίσθηση του χρόνου και των εποχών και να μάθουν τα σύμβολά του.

Δραστηριότητες:

Τα παιδιά, όπως και οι πρωτόγονοι άνθρωποι, ζουν σε ένα παρόν, όπου το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, αποτελούν συχνά τόπο ή και αιτία σύγχυσης.

Τα παιδιά κατανοούν καλύτερα το παρόν από το παρελθόν και το παρόν από το μέλλον. Το άμεσο παρελθόν από το άμεσο μέλλον. Το άμεσο παρελθόν από το μακρινό παρελθόν, τουλάχιστον μέχρι την ηλικία των 9 - 10 χρόνων.

Η αίσθηση του χρόνου αποκτιέται από τα παιδιά με τη βοήθεια των διαφόρων γεγονότων και εμπειριών τους, οι οποίες επαναλαμβάνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (με κάποια συνέπεια) π. χ. οι ώρες του πρωινού, του γεύματος και του βραδινού φαγητού, η ώρα του ύπνου και οι μέρες της εβδομάδας.

Τα παιδιά μπορεί να περιμένουν (προσδοκούν) την ημέρα των γενεθλίων τους, τις Απόκριες και τις διακοπές τους και να σχεδιάζουν τι θα φορέσουν για την κάθε περίπτωση, αλλά ουσιαστικά ζουν και ξεκινούν από το παρόν.

Ο/ Η εκπαιδευτικός αρχίζει με δραστηριότητες που δείχνουν πως κάτι γίνεται «πριν» και κάτι γίνεται «μετά».

Προχωρεί σε δραστηριότητες που αφορούν στην κατανόηση της χρονικής προόδου σε λεπτά, ώρες, ημέρες κλπ. Δομείται έτσι το απαραίτητο λεξιλόγιο για τη συζήτηση του χρόνου.

Σε ωριμότερα και πιο προχωρημένα παιδιά, ο/ η εκπαιδευτικός μπορεί να προχωρήσει σε έννοιες, που συσχετίζουν γεγονότα και πρόσωπα μέσα στο χρόνο. Καλό είναι να επιμένει στην κατανόηση της κάθε χρονικής υποδιαίρεσης π.χ. *μήνας, χρόνος, αιώνας*.

Πραγμάτευση αε υποενότητας: «*Τι κάνω κάθε μέρα*».

Ο/ Η εκπαιδευτικός αξιοποιεί τα γεγονότα, που επαναλαμβάνονται στη ζωή του παιδιού, κάθε μέρα. Έτσι τα ενθαρρύνει να μιλήσουν για το τι έκαναν χθες, τι έκαναν στις διακοπές τους, ή τι «θα κάνουν αύριο», «αργότερα», «σε λίγα λεπτά», «την άλλη εβδομάδα» κ.λπ.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες από καθημερινές δραστηριότητες του παιδιού.
Τραγούδι Α1, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

2

Στόχοι:

Να κατανοήσουν τις έννοιες «πρώτα», «μετά», «στη συνέχεια» και «στο τέλος».

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση βαε υποενότητας: *«Μια δική μου ιστορία»*.

Τα παιδιά εισάγονται σε έννοιες-κλειδιά για το παρόν, το παρελθόν και το μέλλον, όπως «σήμερα», «χθες», «αύριο».

Σε δεύτερη φάση, χρησιμοποιούνται λέξεις που σηματοδοτούν την έννοια της συνέχειας: «πρώτα», «μετά», «μετά από αυτό», «τελικά», «κατόπιν».

Κατόπιν ο/ η εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να πουν ή να γράψουν απλές και σύντομες ιστορίες για το τι έκαναν: *πρώτα, μετά, στη συνέχεια και στο τέλος*.

Ο/ Η εκπαιδευτικός καταβάλλει προσπάθειες ώστε ο λόγος των παιδιών (γραπτός ή προφορικός) να ακολουθεί χρονική σειρά και να διακρίνεται από συνέχεια και συνέπεια.

Καλό είναι ο/ η εκπαιδευτικός να ζητήσει από τα παιδιά να ζωγραφίσουν τις χθεσινές εμπειρίες τους και κατόπιν να σηκωθούν και να τις δείξουν, αφηγούμενα με την απαραίτητη χρονική σειρά τα γεγονότα που συνέβησαν.

Υλικά:

Εικόνες.

3

Στόχοι:

Να αποκτήσουν την αίσθηση του «εβδομαδιαίου» και του «μηνιαίου» χρόνου.

Δραστηριότητες:

Καλό είναι ο/ η εκπαιδευτικός να βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες να φτιάξουν ένα ημερολόγιο στην τάξη. Έτσι κάθε μέρα μπορούν να αναρτούν μια καρτελίτσα με την ημέρα της εβδομάδας και κάτω από κάθε καρτελίτσα της ημέρας να κρε-

μούν τις αντίστοιχες εργασίες– δραστηριότητες.

Την επόμενη μέρα ο/ η εκπαιδευτικός και οι μαθητές/ μαθήτριες μπορούν να επανέρχονται για να θυμηθούν «όλοι μαζί» τι έκαναν τις προηγούμενες ημέρες.

Συγχρόνως ο/ η εκπαιδευτικός μπορεί να ενθαρρύνει τους μαθητές/ μαθήτριες να φτιάξουν το δικό τους ατομικό ημερολόγιο του μήνα. Μπορεί να τους εξηγήσει ότι ένα τέτοιο ημερολόγιο θα τους/ τις βοηθήσει να σημειώνουν καθημερινά τα σημαντικότερα γεγονότα της ημέρας. Στο τέλος του μήνα τα παιδιά θα μπορούν να κάνουν απολογισμό. Έτσι θα μπορούν να επιλέξουν τη σημαντικότερη ημέρα του μήνα και να διηγηθούν τα γεγονότα, που την έκαναν σημαντική, στους συμμαθητές και στις συμμαθήτριές τους.

Υλικά:

Καρτελίτσες, ημερολόγιο, χάρτης.

Τραγουδι Α2, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

4

Στόχοι:

Τα παιδιά να αντιληφθούν τη «διαπολιτισμικότητα» της έννοιας του χρόνου.

Δραστηριότητες:

Επεξεργασία γαε υποενότητας: "*Η εβδομάδα και οι μέρες της*" (δραστηριότητες 1,2,3 της σελίδας 8).

Μέσα από τις ερωτήσεις και τις δραστηριότητες του βιβλίου (αλλά και εκείνες, που μπορεί να επινοήσει ο/ η εκπαιδευτικός), τα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν, συγχρόνως, την αίσθηση του χρόνου και τις αλλαγές του κλίματος. Παράλληλα μπορούν να αντιληφθούν τη διαπολιτισμική διάσταση της έννοιας του χρόνου. Κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται όταν για παράδειγμα συζητηθεί σε μια τάξη της Γερμανίας ότι το χειμώνα που αυτά παίζουν χιονοπόλεμο, κάποιος γνωστός ή συγγενής τους κάνει μπάνιο στην Αυστραλία. Και όταν αυτά έχουν διακοπές τον Αύγουστο, που "σκάει ο τζιτζικας", στην Αυστραλία έχουν σχολείο, αλλά και χιόνια.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

Τραγουδι Α3, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

5

Στόχοι:

Να έρθουν σε επαφή με τις παραδοσιακές αντιλήψεις για το χρόνο και τις ιδιότητες του.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση δαε υποενότητας, με τίτλο «*Παροιμίες για τον καιρό*». Αφού τα παιδιά σχολιάσουν τις παροιμίες της σελίδας 9, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, ο τελευταίος μπορεί να τους ζητήσει

α) να ρωτήσουν τους γονείς και τους παππούδες ή τις γιαγιάδες τους για άλλες παροιμίες παροιμίες,

β) να ψάξουν για παροιμίες άλλων λαών, τις οποίες να φέρουν και να διαβάσουν στην τάξη (*δραστηριότητα δ1*).

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

6

Στόχοι:

Να «παιξουν» με τον χρόνο, αναπτύσσοντας τις κατάλληλες ψυχοκινητικές δεξιότητες.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση εα υποενότητας: «*Φράσεις για τον χρόνο*». Ο/ Η εκπαιδευτικός αφήνει τα παιδιά να εργαστούν αρχικά, μόνα τους, με βάση τις οδηγίες του βιβλίου. Κατόπιν ορισμένες από τις απαντήσεις διαβάζονται στη τάξη, ώστε οι «φράσεις για το χρόνο» να γίνουν αντικείμενο συζήτησης και παιχνιδιού από τα παιδιά. Ο/ Η εκπαιδευτικός μπορεί επίσης να ζητήσει από τα παιδιά να αναφέρουν κι άλλες ανάλογες φράσεις για τον χρόνο, που τυχόν γνωρίζουν από το οικογενειακό και ευρύτερο περιβάλλον τους.

7

Στόχοι:

Να αντιληφθούν την έννοια της χρονικής σειράς.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση σταε, ζα και ηα υποενότητας («*Χρονική σειρά*», «*Εικόνες που δείχνουν το χρόνο*» και «*Ζούμε μέσα στο χρόνο*»). Οι μαθητές/ μαθήτριες ασχολούνται, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, με τις *δραστηριότητες 1, 2, 3* των σελίδων 10 και 12. Στη συνέχεια καλούνται να σχολιάσουν τις εικόνες της σελίδας 12, που αφορούν στη σχέση των αθλητών με το χρόνο και να αναφέρουν αν και πού «χρησιμοποιούν» το χρόνο στα παιχνίδια τους. Τέλος συζητούν τις εικόνες της υποενότητας ηα (σελ. 13), οι οποίες λειτουργούν ως ερέθισμα, προκειμένου να κατανοηθεί η σχέση του ανθρώπου με το χρόνο μέσα από την ηλικιακή του και όχι μόνο εξέλιξη.

Υλικά:

Φωτογραφίες- Χρονολογικοί άξονες.

8**Στόχοι:**

Να έρθουν σε επαφή με διάφορους τρόπους μέτρησης του χρόνου και να αντιληφθούν τη σημασία του, αλλά και τη σχέση του με την ιστορία.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της θα υποενότητας: «*Ο χρόνος μετράει*». Οι μαθητές/ μαθήτριες καλούνται να σχολιάσουν τις εικόνες της σελίδας 14 και τις φράσεις, που τις συνοδεύουν. Στη συνέχεια ο/ η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να αναφέρουν τους τρόπους, τους οποίους χρησιμοποιούν για να μετρήσουν τον χρόνο στην καθημερινή τους ζωή (ρολόγια, ημερολόγια κ. λπ.). Έτσι διευκολύνεται «βιωματικά» η συζήτηση και ο σχολιασμός των εικόνων της σελίδας 15, με την οποία ολοκληρώνεται η πραγμάτευση της 1ης ενότητας του βιβλίου.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

Αφηγηματικό- πληροφοριακό υλικό Ενότητας 1.

Διάφορες εγκυκλοπαιδικές γνώσεις που μπορεί να αξιοποιηθούν από την/ τον εκπαιδευτικό, ανάλογα με τις γνωστικές δυνατότητες των παιδιών:

- ⇒ Οι αρχαίοι Έλληνες μετρούσαν το χρόνο με τις Ολυμπιάδες, που γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια.
- ⇒ Οι Σουμέριοι, οι Αιγύπτιοι και οι Βαβυλώνιοι ήταν οι πρώτοι άνθρωποι (λαοί), που ασχολήθηκαν με τη μέτρηση του χρόνου.
- ⇒ Στη γλώσσα των Ινδιάνων Χόπι τα ρήματα δεν έχουν χρόνο, και αυτό γιατί έχουν μια άλλη αίσθηση του χρόνου. Έτσι, δεν προγραμματίζουν, όπως εμείς, τη μελλοντική τους ζωή. Κάτι τέτοιο το θεωρούν αμαρτία, επειδή κανένας δεν πρέπει και δεν μπορεί να γνωρίζει τη διάρκεια του μέλλοντός του, αλλά και τη στιγμή του τέλους του. Συνεπώς, θεωρούν ότι δεν υπάρχει λόγος να δημιουργήσουν ρήματα, που να εκφράζουν το χρόνο στη διάσταση του μέλλοντος.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2η

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Θέμα: Τύποι οικογενειών και σχέσεις ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας.

Διάρκεια: 4-5 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Να αντιληφθούν οι μαθητές τη σημασία του θεσμού της οικογένειας.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Να κατανοήσουν οι μαθητές/ μαθήτριες αυτής της ηλικίας πως η οικογένεια είναι ένας θεσμός, που υπήρχε από τα παλιά χρόνια μέχρι σήμερα.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση αε υποενότητας: *«Οικογένειες τα παλιά χρόνια».*

Οι μαθητές/ μαθήτριες παρατηρούν τις εικόνες της σελίδας 16, που παριστούν οικογένειες από τη μυθολογία διαφόρων λαών και πολιτισμών. Με αφορμή τις εικόνες στο βιβλίο του μαθητή γίνεται σχετική συζήτηση.

Υλικά:

Φωτογραφικό υλικό.

2

Στόχοι:

Να καταλάβουν περισσότερο τις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας (αδερφός- αδερφή- μπαμπάς-μαμά) και των συγγενών τους (παππούς- γιαγιά- θείος-θεία- ξαδέρφη κ. λ.π.).

Επίσης να συζητήσουν για την καταγωγή των γονιών τους και τον τόπο που γεννήθηκαν.

Δραστηριότητες:

Ακολουθεί η πραγμάτευση της βε υποενότητας: *«Η οικογένειά μου».* Οι μαθητές/ μαθήτριες καλούνται αρχικά είτε να ζωγραφίσουν την οικογένειά τους είτε να κολλήσουν μια φωτογραφία της. Με αφορμή τη δραστηριότητα 1 και την ερώτηση της σελίδας 17, οι μαθητές μιλούν για τη δική τους οικογένεια, με τη βοήθεια και την παραίνε-

ση του/ της εκπαιδευτικού. Μιλούν για τους γονείς και τα αδέρφια τους. Δηλώνονται και ζωγραφίζουν, δυσάρεστες και ευχάριστες στιγμές, που πέρασαν με την οικογένειά τους (**δραστηριότητες 2 και 3 των σελίδων 18 και 19**).

Με αυτόν τον τρόπο αναμένεται τα παιδιά να καταλάβουν ότι τα συστατικά του δεσμού ανάμεσα στα μέλη μιας οικογένειας, είναι η κατανόηση, η επικοινωνία, η συνεργασία, η αλληλοβοήθεια, η αγάπη.

Στα πλαίσια της πραγμάτευσης της γαε και δαε υποενότητας (**«Οι παππούδες και οι γιαγιάδες», «Ο θεός, η θεία και τα ξαδέρφια»**), τα παιδιά ασχολούνται με τις δραστηριότητες και τις ερωτήσεις των σελίδων 20 και 21, αξιοποιώντας φωτογραφίες και εμπειρίες από το οικογενειακό περιβάλλον. Με αφορμή όλα αυτά, οι μαθητές/ μαθήτριες μιλούν για τους παππούδες και τις γιαγιάδες τους. Από τη συζήτηση προκύπτει αν μένουν κοντά τους ή μένουν στην Ελλάδα. Από τη συζήτηση επίσης διαπιστώνεται και το αν τα παιδιά πηγαίνουν στην Ελλάδα να συναντήσουν τον παππού και τη γιαγιά, τον θείο, τη θεία και τα ξαδέρφια τους. Μιλάνε για την Ελλάδα και τα μέρη, που κατοικούν οι συγγενείς τους, καθώς και για τα έθιμα και τον τρόπο ζωής τους.

Οι σπαζοκεφαλιές, τα ανέκδοτα και οι παροιμίες δίνουν ένα παιγνιώδη και ψυχαγωγικό χαρακτήρα στην πραγμάτευση των ενοτήτων.

Από τη συζήτηση επίσης για τους οικογενειακούς φίλους, μπορούν να φανούν διαπολιτισμικά στοιχεία, που αφορούν σε οικογένειες διαφορετικής θρησκείας και εθνικότητας.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες. Υλικά ζωγραφικής.

Τραγούδια Α4 και Α5, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

3

Στόχοι:

Να κατανοήσουν την έννοια, αλλά και την διαδικασία «κατασκευής» ενός γενεαλογικού δέντρου.

Δραστηριότητες:

Στα πλαίσια της πραγμάτευσης της εαυποενότητας (**«Το γενεαλογικό μου δέντρο»**), τα παιδιά καλούνται να αξιοποιήσουν τις φωτογραφίες των συγγενών και με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού να κατασκευάσουν το γενεαλογικό τους δέντρο (σελίδα 22). Με ανάλογο τρόπο γίνεται και η πραγμάτευση της σταε υποενότητας (**«Οικογενειακοί μας φίλοι»**), όπου τα παιδιά στα πλαίσια της **δραστηριότητας 9** κολλούν φωτογραφίες των «φίλων του μπαμπά και της μαμάς» στα σχετικά εικονίδια και απαντούν στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Υλικά:

Φωτογραφικό υλικό από το οικογενειακό περιβάλλον.

Στόχοι:

Να μάθουν για την καταγωγή των ηρώων και για τη σημασία που είχε η οικογένεια στη ζωή τους.

Δραστηριότητες:

Στα πλαίσια της ζα υποενότητας («*Και οι ήρωες είχαν τη δική τους οικογένεια*»), οι μαθητές και οι μαθήτριες έρχονται σε επαφή με την Ελληνική Μυθολογία και μαθαίνουν για την καταγωγή δύο σημαντικών ηρώων, του Ηρακλή και του Θησέα. Αφού οι μαθητές/ μαθήτριες διαβάσουν στο βιβλίο για την καταγωγή και την οικογένεια του Ηρακλή (σελίδα 24), παρατηρούν τις εικόνες της σελίδας 25. Μαθαίνουν, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού για έναν από τους άθλους του Ηρακλή, τις «Στυμφαλίδες Όρνιθες». Στη συνέχεια τα παιδιά καλούνται να επιστρατεύσουν τη φαντασία και τις γνώσεις τους και να ζωγραφίσουν τον Ηρακλή (*δραστηριότητα 10, σελίδας*).

Αντίστοιχα, οι μαθητές και οι μαθήτριες παρατηρούν τις εικόνες της σελ. 26 και μαθαίνουν για την οικογένεια του Θησέα. Με αφορμή την ερώτηση της σελίδας 26, ο/ η εκπαιδευτικός αφηγείται σύντομα την ιστορία του Θησέα και του Μινώταυρου (για τους ήρωες αυτούς οι μαθητές/ μαθήτριες θα μάθουν αναλυτικότερα στο επόμενο βιβλίο τους με τίτλο «*Στη Μυθοχώρα με τα φτερά του Πήγασου*»). Στο τέλος, τα παιδιά καλούνται να ζωγραφίσουν το Θησέα, όπως τον φαντάζονται (*δραστηριότητα 11, σελίδας 27*).

Υλικά:

Εικόνες που σχετίζονται με την καταγωγή, την οικογένεια και τους άθλους του Ηρακλή και του Θησέα. Υλικά ζωγραφικής.

Αφηγηματικό- πληροφοριακό υλικό Ενότητας 2.**I. Ο Ηρακλής και οι Στυμφαλίδες Όρνιθες.**

Ένας απ' τους άθλους του Ηρακλή ήταν η εξολόθρευση των Στυμφαλίδων Όρνιθων. Οι τελευταίες ήταν άγρια πουλιά με μεγάλα πόδια και σιδερένιες φτερούγες. Ζούσαν στη λίμνη Στυμφαλία (Πελοπόννησο), κοντά στο γειτονικό δάσος.

Όταν πήγε εκεί ο Ηρακλής προσπάθησε να τις σκοτώσει με το τόξο και τα βέλη του. Αυτές όμως κρύφτηκαν στο δάσος και ήταν δύσκολο να τις βρει. Τότε η θεά Αθηνά του έδωσε δυο κρόταλα χάλκινα, που όταν τα χτυπούσε έκαναν πολύ θόρυβο. Χτύπησε τα κρόταλα ο Ηρακλής και τα πουλιά βγήκαν απ' το δάσος. Τα χτύπησε με τα βέλη του και σκότωσε πολλά. Τα άλλα πέταξαν κι έφυγαν μακριά. Έτσι οι άνθρωποι γλίτωσαν απ' τις Στυμφαλίδες Όρνιθες, που έκαναν μεγάλες καταστροφές στον τόπο.

II. Ο Θησέας και ο Μινώταυρος

Ένας μεγάλος άθλος του Θησέα ήταν όταν ο ήρωας σκότωσε τον Μινώταυρο, στην Κρήτη. Ο βασιλιάς της Κρήτης Μίνωας είχε κάνει πόλεμο με τους Αθηναίους και τους νίκησε. Τους ανάγκασε τότε να του στέλνουν εφτά νέους και εφτά νέες κάθε χρόνο, για να τους τρώει ο Μινώταυρος. Ο Μινώταυρος ήταν ένα τέρας με σώμα ανθρώπου και κεφάλι ταύρου που ζούσε στον Λαβύρινθο, στο παλάτι του βασιλιά Μίνωα.

Ο Θησέας πήγε μαζί με τους νέους στην Κρήτη. Όταν έφτασαν στο νησί η θεά Αφροδίτη συμπαραστάθηκε στον Θησέα. Έκανε την κόρη του Μίνωα, την Αριάδνη, να αγαπήσει τον Θησέα. Γι' αυτό και εκείνη τον βοήθησε στην προσπάθειά του να σκοτώσει τον Μινώταυρο και να ξεφύγει από το Λαβύρινθο. Του έδωσε ένα κουβάρι κλωστή που το στερέωσε έξω από το Λαβύρινθο. Ο Θησέας το ξετύλιγε σιγά σιγά και μπήκε μέσα. Βρήκε το Μινώταυρο, πάλεψε μαζί του και τον σκότωσε. Ύστερα ακολουθώντας πάλι την κλωστή βγήκε έξω. Πήρε τους νέους και τις νέες κοπέλες, πήρε και την Αριάδνη και έφυγαν γρήγορα με το καράβι τους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3η

Η ΠΑΡΕΑ ΜΟΥ

Θέμα: Η παρέα μου (φιλία και συνεργασία).

Διάρκεια: 3- 4 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Τα παιδιά να προσεγγίσουν τις έννοιες της φιλίας και της συνεργασίας
 α) βιωματικά και κυρίως
 β) μέσα από πραγμάτευση περιπτώσεων φιλίας και συνεργασίας από τη Μυθολογία, αλλά και την Ιστορία, αντιλαμβανόμενα τη διαχρονικότητα αλλά και τη διαπολιτισμικότητα των δυο αυτών εννοιών.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Τα παιδιά να προσεγγίσουν την έννοια της φιλίας, βασιζόμενα στις προσωπικές και οικογενειακές εμπειρίες και ανακαλώντας στοιχεία από την αντίστοιχη ενότητα του προηγούμενου βιβλίου.

Παράλληλα να εισαχθούν στην έννοια και τη σημασία της συνεργασίας, συνδέοντάς την με την έννοια της φιλίας.

Δραστηριότητες:

Η πραγμάτευση -διδασκαλία αυτής της ενότητας οφείλει να συνδεθεί με στοιχεία από την αντίστοιχη ενότητα (Ενότητα 3) που υπάρχει στο Αε Βιβλίο Ιστορίας και Πολιτισμού, ώστε τα παιδιά να ανακαλέσουν σχετικές γνώσεις και παραστάσεις. Ο/ Η εκπαιδευτικός δεν πρέπει να περιοριστεί στις γραπτές οδηγίες, που υπάρχουν στο Βιβλίο του Μαθητή, αλλά μαζί με τους μαθητές και τις μαθήτριες του να δημιουργήσει και άλλες.

Συζήτηση με τα παιδιά για τους δικούς τους φίλους και φίλες. (*"Έχεις φίλους; Ποιος είναι ο καλύτερός σου φίλος/ η;" κ. ο. κ.*).

Επαναφορά στην αντίστοιχη ενότητα του προηγούμενου βιβλίου (*"Θυμάστε να έχετε ξαναμιλήσει για τη φιλία και τους φίλους στο σχολείο, πριν από πολύ καιρό; Σε ποιο βιβλίο ήταν; Τι σας έκανε εντύπωση;" κ. ο. κ.*).

Ο/ Η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να βρουν και να φέρουν τη φωτογραφία του καλύτερου φίλου/ φίλης τους, την οποία είχαν κολλήσει σε αντίστοιχο εικονίδιο του 1ου Βιβλίου. Στην περίπτωση που ο καλύτερος φίλος ή φίλη δεν είναι πια ο ίδιος ή η ίδια, ο/ η εκπαιδευτικός ζητάει τη φωτογραφία του καινούργιου φίλου ή της καινούργιας φίλης.

Ακολουθεί συζήτηση για τους φίλους των παιδιών από την Ελλάδα, αλλά και από άλλες χώρες. Επίσης συζήτηση μπορεί να γίνει και για τους φίλους και συνεργάτες των γονιών αλλά και των παππούδων ή των γιαγιάδων (*"Ο μπαμπάς και η μαμά έχουν κι αυτοί φίλους; Οι φίλοι αυτοί έρχονται στο σπίτι; Πού αλλού συναντιούνται με το μπαμπά και τη μαμά; Έχουν παιδιά αυτοί; Παιζετε μαζί τους; Μήπως είστε φίλοι με κάποιο από τα παιδιά των φίλων του μπαμπά και της μαμάς; Ο μπαμπάς και η μαμά είναι μόνοι στη δουλειά τους; Υπάρχει κάποιος ή κάποια που δουλεύουν μαζί; Ξέρετε πως λέμε αυτόν που μας βοηθάει, αλλά και τον βοηθάμε σε κάποια δουλειά; Μόνο όμως εσείς και οι γονείς σας έχετε φίλους; Μήπως φίλους και φίλες έχουν και ο παππούς και η γιαγιά; Θέλετε να τους ρωτήσετε αν έχουν κάποια φωτογραφία τους;*).

Ο/ Η εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές/ μαθήτριες να φέρουν φωτογραφίες φίλων τους από την Ελλάδα και από άλλες χώρες και να τις κολλήσουν μαζί με τη φωτογραφία του καλύτερου τους φίλου ή φίλης στο ειδικό πλαίσιο της σελίδας 28. Μπορούν με αυτόν τον τρόπο να φτιάξουν ένα μικρό "Άλμπουμ Φιλίας" (αε υποενότητα: **"Φίλοι και φίλες από την Ελλάδα και από αλλού"**, δραστηριότητα 1 της σελίδας 28). Τέλος στα πλαίσια της δραστηριότητας 2 (σελ. 29), τα παιδιά καλούνται να ζωγραφίσουν μια κοινή εμπειρία, που είχαν με κάποιο φίλο ή φίλη. Ακολουθεί, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, σχετική συζήτηση και σχολιασμός.

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες.

Παιχνιδοτραγούδο Α6, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

2

Στόχοι:

Να αντιληφθούν τη διαχρονικότητα των εννοιών «φιλία» και «συνεργασία», μέσα από την επαφή από ένα αρχαίο μύθο.

Να προχωρήσουν σε κάποιες απαραίτητες διακρίσεις ανάμεσα στις δυο έννοιες (μέσα από ένα μύθο, στα πλαίσια του οποίου οι φίλοι συνεργάζονται στις δύσκολες στιγμές).

Να αντιληφθούν την πολυδιάστατη φύση της φιλίας αλλά και της συνεργασίας. Κοντολογίς να αντιληφθούν ότι η φιλία είναι συνεργασία- βοήθεια (στις δύσκολες στιγμές), αλλά παράλληλα και γλέντι, παιχνίδι και χαρά.

Δραστηριότητες:

Ο εκπαιδευτικός προτείνει στα παιδιά: *"Πάμε τώρα λίγο πιο πίσω στο χρόνο; Πάμε να δούμε ξεγνάρια φίλων πιο παλιών από την εποχή του παππού και της γιαγιάς σας;"*.

Έτσι επιτυγχάνεται η σύνδεση με την επόμενη δραστηριότητα, που αφορά στη φιλία αλλά και στη συνεργασία στην αρχαιότητα.

Τα παιδιά έρχονται σε επαφή, μέσω των εικόνων της σελίδας 30, με την ιστορία του Ιάσονα και των συντρόφων του, των Αργοναυτών. Αμέσως μετά, ο/ η εκπαιδευτικός αφηγείται την ίδια ιστορία με τη βοήθεια ήχου και εικόνας εφόσον είναι δυνατό (βλ. υποενότητα: "*Ο Ιάσοντας με τους ξακουστούς φίλους του ταξίδεψαν για να φέρουν το Χρυσόμαλλο Δέρασ.....*").

Κατά τη διάρκεια της αφήγησης είναι καλό να δοθεί (από τον/ την εκπαιδευτικό) έμφαση στη σχέση Ιάσονα και Αργοναυτών (σχέση φιλίας και συνεργασίας).

Μετά την αφήγηση ακολουθεί συζήτηση και σχολιασμός από τα παιδιά. Τα τελευταία καλούνται κατόπιν να ασχοληθούν με τη συνεργασία του διπλανού/ της διπλανής με τη **δραστηριότητα β1 της σελίδας 31**.

Τέλος κατά τη διάρκεια της συζήτησης και των δραστηριοτήτων, ο/ η εκπαιδευτικός μπορεί να αναφερθεί έμμεσα στο ιστορικό πλαίσιο (με ερωτήσεις του τύπου "*Γιατί είναι ζωγραφισμένοι οι Αργοναύτες πάνω σε αγγείο;*" ή "*Τι ρούχα φοράνε ο Ιάσοντας και οι Αργοναύτες;*").

Υλικά:

Εικονογραφημένη ιστορία- Υλικά ζωγραφικής.

3

Στόχοι:

Να αντιληφθούν την "οικουμενικότητα" της φιλίας και να τη γνωρίσουν σε διαφορετικές ηλικίες, φύλα και πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Να γνωρίσουν τα παιδιά τι κάνουν οι άνθρωποι με τους φίλους τους και να αντιληφθούν ότι η φιλία αφορά τόσο τους μικρούς όσο και τους μεγάλους (σε ηλικία) ανθρώπους, αλλά και τα ζώα, ενώ μπορεί να υπάρξει φιλία και μεταξύ ανθρώπων και ζώων.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της γαε υποενότητας: «*Φίλοι και Φίλες από όλο τον κόσμο*».

Οι μαθητές παρατηρούν τις εικόνες που περιέχει αυτή η υποενότητα (σελ. 32- 33). Πρόκειται για εικόνες που απεικονίζουν: φίλους που συζητούν, φίλους που παίζουν, φίλους από άλλους πολιτισμούς, δύο γαϊδουράκια (η φιλία και η συντροφικότητα δεν υπάρχει μόνο στους ανθρώπους), φιλία παιδιών με ζώα. Με βάση αυτές τις εικόνες γίνεται σχετική συζήτηση. Η συζήτηση

- αρχίζει, όταν κληθούν οι μαθητές/ μαθήτριες να πουν ποια ή ποιες από αυτές τις εικόνες τους έκαναν μεγαλύτερη εντύπωση και να τις σχολιάσουν και τελικά
- εστιάζεται στην καθημερινή πραγματικότητα των παιδιών (με ερωτήσεις του τύπου "*Γιατί έχουμε φίλους;*", "*Όλα τα παιδιά έχουν φίλους;*", "*Όλα τα παιδιά πρέπει να έχουν φίλους;*", "*Τι θα γινόμασταν χωρίς φίλους;*" κ. ο. κ.) .

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

4

Στόχοι:

Να συσχετίσουν την έννοια της φιλίας με τη συνεργασία, δίνοντας ευρύτερο περιεχόμενο στις έννοιες της φιλίας, της συνεργασίας και των βιωμάτων που σχετίζονται με αυτές, αλλά και αναπτύσσοντας θετική στάση απέναντι τόσο στη φιλία όσο και στη συνεργασία.

Δραστηριότητες:

Συζήτηση (με αφορμή τις προαναφερθείσες εικόνες) για τη συνεργασία και τη σχέση της με τη φιλία (με ερωτήσεις και παραινήσεις του τύπου "Βοηθάμε τους φίλους μας στις δύσκολες στιγμές τους;", "Λέμε μια ιστορία, που να μιλάει για συνεργασία", κ. ο. κ.) Ο/ Η εκπαιδευτικός μπορεί ακόμα να αναφερθεί σε λαϊκές παροιμίες που αφορούν στη συνεργασία και στην αλληλοβοήθεια (π.χ. «το ένα χέρι νίβει τ' άλλο και τα δυο το πρόσωπο», «κράτα με να σε κρατώ ν' ανεβούμε στο βουνό»).

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

5

Στόχοι:

Τα παιδιά να δράσουν ως φίλοι και συνεργάτες, ενεργοποιώντας παράλληλα τις ψυχοκινητικές εκείνες δεξιότητες που είναι απαραίτητες για τη διαδικασία της δραματοποίησης.

Δραστηριότητες:

Τα παιδιά συνεργάζονται, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού για να δραματοποιήσουν τον μύθο του Ιάσονα και των ξακουστών φίλων του.

Υλικά:

Υλικά δραματοποίησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4η ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Θέμα: Παιχνίδια και αγωνίσματα.

Διάρκεια: 5-6 διδακτικές ώρες

Γενικός σκοπός: Να αντιληφθούν οι μαθητές/ μαθήτριες ότι το παιχνίδι είναι μια από τις σημαντικότερες ανάγκες των παιδιών αλλά και των μεγάλων καθώς ικανοποιεί την ανάγκη για επικοινωνία, ψυχαγωγία και μάθηση.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Να αντιληφθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ότι το παιχνίδι είναι μια ανάγκη των παιδιών, αλλά και των μεγάλων από τα παλιά χρόνια μέχρι σήμερα. Κι αυτό γιατί ικανοποιεί την ανάγκη για επικοινωνία, ψυχαγωγία, μάθηση.

Να κατανοήσουν τη σημασία του ατομικού και του ομαδικού παιχνιδιού και να είναι σε θέση να κάνουν τις απαραίτητες διακρίσεις.

Δραστηριότητες:

Από τις εικόνες στο βιβλίο του μαθητή (σελίδα 34), προκύπτει αβίαστα η διαφορά ανάμεσα στα ατομικά και ομαδικά παιχνίδια.

Ο/ η εκπαιδευτικός προκαλεί σχετική συζήτηση, ώστε να προκύψει ότι:

- Στο ομαδικό παιχνίδι καλλιεργείται η συνεργασία, η φιλία και επιτυγχάνεται η επικοινωνία και η ψυχαγωγία.
- Ο σεβασμός των κανόνων του παιχνιδιού είναι απαραίτητη προϋπόθεση.

Υλικά:

Φωτογραφίες, εικόνες.

2

Στόχοι:

Να αναφέρουν τα παιχνίδια που παίζουν με τα μέλη της οικογένειάς τους. Να γνωρίσουν ελληνικά παραδοσιακά παιχνίδια.

Δραστηριότητες:

Ακολουθεί η πραγμάτευση της αε υποενοτήτας: «*Παιχνίδια στην οικογένεια*». Ο σχο-

λιασμός, από τα παιδιά, των εικόνων, αλλά και του τραγουδιού της σελίδας 35, αναμένεται να επιτρέψει στα παιδιά να κατανοήσουν ότι τα παιχνίδια στην οικογένεια είναι παιχνίδια μεγάλων και μικρών.

Με αφορμή το παραδοσιακό παιχνίδι όπως «η κολοκυθιά» και «το κρυφό», τα παιδιά καλούνται να αναφέρουν και άλλα ελληνικά παραδοσιακά παιχνίδια, που τυχόν ξέρουν.

Επίσης με αφορμή την ερώτηση «ποια παιχνίδια παίζετε με τα αδέρφια σας» ή «με τους φίλους σας», ο δάσκαλος/ η δασκάλα παρακινεί τα παιδιά να διηγηθούν παιχνίδια, που τα έχουν μάθει από φίλους τους, οι οποίοι δεν έχουν Ελληνική καταγωγή.

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες.

Κάποια από τα παιχνιδοτραγούδα Α7, Α8, Α9, Α10 και το τραγούδι Α11 από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

3

Στόχοι:

Να αντιληφθούν πότε ένα παιχνίδι παραμένει παιχνίδι και πότε γίνεται αγώνισμα ή άθλημα.

Να κατανοήσουν τη σημασία που είχε, στην αρχαιότητα, η προβολή του νικητή και η επιβράβευσή του.

Δραστηριότητες:

Με αφορμή τις εικόνες της σελίδας 36, γίνεται συζήτηση για τα παιχνίδια που έπαιζαν μικροί και μεγάλοι στην αρχαία Ελλάδα: μπάλα, πεσσούς, ζατρίκιο (σκάκι), τυφλόμυγα.

Μαθαίνουν επίσης ότι ορισμένα από αυτά τα παιχνίδια, επιβιώνουν και σήμερα, με μικρές αλλαγές (π. χ. τυφλόμυγα).

Ακολουθεί ο σχολιασμός των εικόνων της σελίδας 37, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, που συμβάλλει ώστε τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με παιχνίδια και αθλήματα από άλλους πολιτισμούς, αλλά και με τα μινωικά «ταυροκαθάψια».

Υλικά:

Εικόνες- Φωτογραφικό Υλικό.

4

Στόχοι:

Να γνωρίσουν τους αγώνες που γίνονταν στην αρχαία Ελλάδα και τους Ολυμπιακούς αγώνες, που ξεκίνησαν από την αρχαία Ολυμπία, ενώ διοργανώνονται και στην εποχή μας.

Δραστηριότητες:

Στη συνέχεια, στα πλαίσια της πραγμάτευσης της υποενότητας γα («*Κι άλλοι αρχαίοι αγώνες...*»), ο/η εκπαιδευτικός βοηθά τα παιδιά στον σχολιασμό των εικόνων των σελίδων 38, 39 και 40. Τα παιδιά συζητούν για τους Ολυμπιακούς αγώνες και την ιστορία τους. Τέλος με αφορμή τις εικόνες, τα κείμενα και την ερώτηση- δραστηριότητα της σελίδας 41, τα παιδιά μαθαίνουν για τους σημερινούς Ολυμπιακούς αγώνες και την αθλητική κίνηση στην Ελλάδα και την Κύπρο του σήμερα. Καλό είναι ο/η εκπαιδευτικός να προκαλέσει συζήτηση και για τους Ολυμπιακούς του 2004, που θα «επιστρέψουν» στην Ελλάδα.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

Αφηγηματικό- πληροφοριακό υλικό Ενότητας 4.**Λαχνίσματα**

Τα λαχνίσματα είναι οι μικρές απαγγελίες των παιδιών πριν αρχίσει το παιχνίδι. Τα λαχνίσματα αυτά έχουν μια ποίηση κι έναν ιδιαίτερο ρυθμό. Ένα παιδί, η «μάννα», τα απαγγέλλει συλλαβή προς συλλαβή πάνω σε μια μελωδία απλή, σχεδόν μονότονη, ενώ αγγίζει με το χέρι έναν έναν τους παίχτες.

1) Ανεβαίνω στη συκιά
και πατώ στην καρυδιά
πίνω το γλυκό κρασί
απ' την κούπα τη χρυσή
και φωνάζω κούι κούι
μα κανένας δε μ' ακούει.
Ανεβαίνουν κι οι παπάδες
με τις κόκκινες λαμπάδες
ανεβαίνουν τα παιδάκια
με τα κόκκινα βρακάκια
ανεβαίνω και εγώ
με το κόκκινο τ' αυγό.

2) Της Ελένης το βραχιόλι
έπεσε στον ποταμό
και το πήραν οι αγγέλοι

Τα Λαχνίσματα καθώς και η περιγραφή των παιχνιδιών, προέρχονται
– από το βιβλίο της Γεωργίας Ταρσούλη "Τα παιχνίδια μας" (ΟΕΔΒ 1979) και
– από το βιβλίο "Ας παίξουμε πάλι" των Μαρούλα Κλιάφα- Ζωή Βαλάση (Εκδόσεις ΚΕΡΔΟΣ).

και το κάνανε σταυρό.
Τι σταυρό τι δαχτυλίδι
του παπά το πετραχήλι.
(από τη Λακωνία)

Περιγραφή παραδοσιακών παιχνιδιών

1. Η κολοκυθιά.

Ένα απ' τα παιδιά κάνει τη "μάννα" και τ' άλλα παίρνουν αριθμούς 1, 2, 3, 4, κ.λπ.

Κάθε παιδί που ακούει τον αριθμό του είναι υποχρεωμένο ν' απαντήσει αμέσως αλλιώς "καίγεται" και βγαίνει απ' το παιχνίδι ή τιμωρείται να κάνει το γάιδαρο, το σκύλο, τον κόκορα, ή ό,τι άλλο τον προστάξει η ομάδα.

Αρχίζει η μάννα:

- «Έχω μια κολοκυθιά που κάνει 7 κολοκύθια».

Το παιδί που έχει τον αριθμό 7, αποκρίνεται:

- «Και γιατί να κάνει 7;»

Μάννα:

- «Αμ, πόσα θες να κάνει;»

Το παιδί με τον αριθμό 7 απαντά:

- «Να κάνει 3».

Το παιδί με τον αριθμό 3 λέει:

- «Και γιατί να κάνει 3;»

Το παιδί με τον αριθμό 7 το ρωτά:

- «Αμ πόσα θες να κάνει;»

Το παιδί με τον αριθμό 3 του απαντά:

- «Να κάνει 1 (ή 5 ή να κάνει και η μάννα....)», κ.λπ.

2. Η Μέλισσα (παίζεται από παιδιά ηλικίας 6-10 ετών).

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο σειρές (ισάριθμες) και η πρώτη σειρά φωνάζει από μακριά στη δεύτερη.

Αασειρά: «Μέλισσα, μέλισσα!»

Βα σειρά: «Μέλι γλυκύτατον!»

Αα σειρά: «Και ποιον παραγγείλατε;»

Βασειρά: «Την Ελένη ή το Γιώργο (π.χ)»....

Τότε η Ελένη ή ο Γιώργος παίρνει φόρα και τρέχει προς την αντίθετη ομάδα, που στέκει απέναντι με τα χέρια ενωμένα. Αν καταφέρει να διασπάσει τη σειρά, τότε παίρνει από την άλλη σειρά όποιον ή όποια θέλει. Αν δεν τα καταφέρει τότε μένει αιχμάλωτος ή αιχμάλωτη. Το παιχνίδι συνεχίζεται, ώσπου να διαλυθεί η μια από τις δύο σειρές.

3. Το Μπίτζ (παίζεται από παιδιά 8-15 ετών).

Το παιχνίδι αυτό είναι πολύ παλιό. Το αρχαίο του όνομα είναι «κολλαβίζειν» και αναφέρεται στο «Κατά Λουκάν Ευαγγέλιο».

Τα παιδιά βάζουν κλήρο για να δουν ποιος θα τα φυλάει. Εκείνος που θα του πέσει ο κλήρος κάθεται σ' ένα σκαμνί ή στέκει σκυφτός και βάζει το δεξί του χέρι κάτω από την αριστερή του μασχάλη, κρατώντας την παλάμη ανοιχτή προς τα επάνω. Συγχρόνως με το αριστερό του χέρι κρατάει τα μάτια του κλειστά.

Οι άλλοι παίκτες στέκονται προς τα αριστερά του. Ένας από αυτούς τον πλησιάζει και του χτυπάει την ανοιχτή παλάμη και ύστερα απομακρύνεται. Τρέχει μαζί με τους άλλους, που όλοι χοροπηδούν γύρω του και στριφογυρίζουν το δάχτυλό τους φωνάζοντας: "Μπίτς!" όπως κάνει η μέλισσα. Αυτός που τα φυλάει πρέπει να μαντέψει ποιος τον χτύπησε. Αν τον ανακαλύψει, τότε αυτός παίρνει τη θέση του, διαφορετικά το παιχνίδι συνεχίζεται κατά τον ίδιο τρόπο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5η

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Θέμα: Ανθρώπινα δικαιώματα, ισότητα και ελευθερία.

Διάρκεια: Ενότητα, η οποία αναπτύσσεται σε 4-5 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Τα παιδιά

α) να προσεγγίσουν τις έννοιες της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ισοτιμίας βιω-
ματικά και κυρίως μέσα από την πραγμάτευση περιπτώσεων παρουσίας ή απουσίας
αυτών των εννοιών,

β) να αντιληφθούν τη διαχρονικότητα αλλά και τη διαπολιτισμικότητα των εννοιών
αυτών, αλλά και τη σημασία που έχουν (ή οφείλουν να έχουν) στη ζωή μας σήμερα.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Τα παιδιά να προσεγγίσουν τις έννοιες της δικαιοσύνης και της ελευθερίας, αλλά και της ισοτιμίας μέσα από απλές καταστάσεις της καθημερινής (κυρίως σχολικής) ζωής και να τις συνδέσουν με την έννοια της δημοκρατίας.

Δραστηριότητες:

Η πραγμάτευση -διδασκαλία αυτής της ενότητας οφείλει να συνδεθεί με στοιχεία από την 3η ενότητα του παρόντος βιβλίου («Η παρέα μου»), η οποία αφορά στις έννοιες της φιλίας και της συνεργασίας (ειδικά σε ότι αφορά τη συνεργασία).

Επεξεργασία της αε υποενότητας «*Ζούμε σε Δημοκρατία και συνεργαζόμαστε με δικαιοσύνη και ελευθερία*».

Τα παιδιά σχολιάζουν, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, τις εικόνες των σελίδων 42 και 43 και ειδικότερα το ζήτημα που προέκυψε στο Δημοτικό Σχολείο του Ηρακλείου Κρήτης. Παράλληλα σχολιάζουν και το ρητό του Μοντεσιέ. Απαντούν στις καταληκτικές ερωτήσεις των σελίδων αυτών και αρχίζουν να «μυούνται» στο νόημα, αλλά και τις λειτουργίες της Δημοκρατίας.

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες

2

Στόχοι:

Να αντιληφθούν πως λειτουργεί η έννοια της δικαιοσύνης αλλά και της ισοτιμίας

μέσα στο παιχνίδι και να αντιληφθούν τη σημασία των κανόνων.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της βα υποενότητας "*Κανόνες υπάρχουν στη Δημοκρατία, όπως και στο παιχνίδι*". Παρατήρηση και σχολιασμός των εικόνων από τους μαθητές με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού.

Χρήσιμο είναι:

- να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο τι συμβαίνει όταν δεν τηρούνται οι κανόνες ενός παιχνιδιού, μέσα από τις προσωπικές εμπειρίες των ίδιων των παιδιών και
- να επιχειρηθεί η ανάκληση γνώσεων σχετικών με τα ομαδικά παιχνίδια, που αποκτήθηκαν στην 4η ενότητα (ειδικά στη σελίδα 34).

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες.

3

Στόχοι:

Να αντιληφθούν τις διαφορετικές εκφράσεις της ισότητας, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης (δηλαδή των κύριων στοιχείων της δημοκρατίας) στη ζωή μικρών και μεγάλων, τη διαπολιτισμικότητα αλλά και τη διαχρονικότητα αυτών των εννοιών.

Να συνδέσουν αυτές τις έννοιες με την έννοια της συνεργασίας, σε όλες τις διαστάσεις της.

Να αντιδιαστείλουν αυτές τις έννοιες με το φαινόμενο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, όπως αυτός εκδηλώνεται στην καθημερινή ζωή και να αποκτήσουν μια αρνητική στάση απέναντι σε κάθε έκφρασή του.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της γα υποενότητας: "*Όλοι οι άνθρωποι πρέπει να είναι ελεύθεροι και να έχουν ίσες ευκαιρίες*".

Συζήτηση με αφορμή τις εικόνες (με έμφαση στην ισότητα των ανθρώπων, παρά τις διαφορές στο χρώμα, το φύλο και τις ανάγκες και στην ανάγκη για σεβασμό της διαφορετικότητας) και *δραστηριότητα 2 (σελίδα 46 και 47)*.

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες.

Τραγούδι Α12, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

4

Στόχοι:

Να μάθουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ο σεβασμός και η τήρηση των

οποίων είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ισοτιμίας σε μια κοινωνία.

Δραστηριότητες:

Επεξεργασία της δαε υποενότητας: "Δικαιώματα και υποχρεώσεις του παιδιού".

Ο/ Η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τη συζήτηση, η οποία

- αρχίζει όταν κληθούν τα παιδιά να πουν ποια ή ποιες από τις εικόνες των σελίδων 48 και 49 τους έκαναν μεγαλύτερη εντύπωση και να τις σχολιάσουν και τελικά
- εστιάζεται στην καθημερινή πραγματικότητα των παιδιών.

Καλό είναι να επιχειρηθεί, με τη συνδρομή του/ της εκπαιδευτικού, ένας σύντομος σχολιασμός της Διακήρυξης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Στη σχετική συζήτηση στην τάξη, ο/ η εκπαιδευτικός μπορεί να κατευθύνει το ενδιαφέρον στη σημασία που έχει αυτή η Διακήρυξη για την καθημερινή ζωή των παιδιών της τάξης, αλλά και των παιδιών γενικότερα. Ιδιαίτερα χρήσιμη σε αυτήν την κατεύθυνση, αναμένεται να είναι η **δραστηριότητα 3 της σελίδας 50**.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες

5

Στόχοι:

Να προβούν σε ένα είδος ανακεφαλαίωσης γνώσεων αλλά και αυτοαξιόλογησης, γύρω από τις έννοιες αυτές.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση εαυποενότητας: "*Το άλμπουμ της ελευθερίας και της δικαιοσύνης*".

Πιο συγκεκριμένα τα παιδιά συνεργάζονται, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, για να κατασκευάσουν ένα άλμπουμ με εικόνες χαρακτηριστικές είτε παρουσίας είτε απουσίας, αντίστοιχα, της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ισοτιμίας (σελίδα 51).

Υλικά:

Περιοδικά, ψαλίδια, κόλλες, χαρτόνι (αν κριθεί απαραίτητο).

ΕΝΟΤΗΤΑ 6η

ΜΙΚΡΟΙ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ

Θέμα: Οι σχέσεις μικρών και μεγάλων.

Διάρκεια: 5-6 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Τα παιδιά να αντιληφθούν την ποικιλία των σχέσεων, που αναπτύσσονται ανάμεσα σε μικρούς και μεγάλους και να κατανοήσουν τη σημασία της συνεργασίας και της ισότιμης επικοινωνίας μεταξύ τους, ώστε και από τις δυο πλευρές να υπάρχει επικοινωνία και κατανόηση.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι τα μικρά παιδιά έχουν ανάγκη από αγάπη, φροντίδα, συμπαράσταση και το αίσθημα της ασφάλειας, που τους προσφέρουν οι μεγάλοι.

Παράλληλα να κατανοήσουν ότι και οι μεγάλοι χρειάζονται βοήθεια, συντροφιά και επικοινωνία με τους μικρότερους.

Δραστηριότητες:

Οι σχετικές εικόνες της αε υποενότητας στο βιβλίο του μαθητή (σελίδα 52, 53, 54), δείχνουν πώς οι μεγάλοι βοηθούν τα μικρά παιδιά, όταν αυτά έχουν ανάγκη. Φροντίζουν να τους εξασφαλίζουν ασφάλεια και ψυχαγωγία. Φυσικά και τα παιδιά, οι μικρότεροι γενικά, έχουν πολλά να προσφέρουν στους μεγάλους.

Τις εικόνες αυτές καλούνται να σχολιάσουν μαθητές και μαθήτριες, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού.

Καλό είναι ο/ η εκπαιδευτικός να διευκρινίσει στα παιδιά ότι «μεγάλοι» δεν είναι μόνο τα άτομα του άμεσου οικογενειακού περιβάλλοντος, αλλά και άτομα που ζουν και δρουν έξω από αυτό.

Ο/ Η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τα παιδιά, να αναφέρουν περιπτώσεις από την καθημερινή ζωή τους, στις οποίες κάποιος από αυτούς τους μεγάλους τα βοήθησε.

Υλικά:

Φωτογραφικό υλικό

2

Στόχοι:

Να αντιληφθούν ότι χρειάζεται να υπάρχει συνεργασία και συμβιβασμός μεταξύ μικρών και μεγάλων για μια καλύτερη επικοινωνία μεταξύ τους.

Η ζωή των μικρών και των μεγάλων μπορεί να έχει κοινά ενδιαφέροντα, αλλά και διαφορές που λύνονται με συζήτηση και αμοιβαίες υποχωρήσεις.

Δραστηριότητες:

Με αφορμή τις ερωτήσεις της βα υποενότητας (*«Μικροί και μεγάλοι διαφωνούν αλλά και συμφωνούν»*), η συζήτηση μπορεί να εστιαστεί στις διαφορές, που προκύπτουν μεταξύ μικρών και μεγάλων. Όταν π.χ ο μπαμπάς θέλει να δει στην τηλεόραση μια εκπομπή και το παιδί ένα παιδικό έργο, ή όταν οι γονείς επιμένουν να διαβάσει πρώτα το παιδί και μετά να παίξει, ενώ το παιδί θέλει να παίξει πρώτα και μετά να διαβάσει.

Απ' αυτή τη συζήτηση χρειάζεται να προκύψει, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, ότι οι διαφορές μικρών και μεγάλων λύνονται με το διάλογο, την κατανόηση, την καλή συνεργασία, τον αμοιβαίο συμβιβασμό και τις απαραίτητες υποχωρήσεις και από τις «δυο πλευρές».

Στα πλαίσια της πραγμάτευσης της γα υποενότητας (*«Μικροί και μεγάλοι διασκεδάζουν»*), ο/ η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να σχολιάσουν τις εικόνες της σελίδας 56. Έτσι η συζήτηση για τις σχέσεις μικρών και μεγάλων συνεχίζεται. Τελικά αναμένεται οι μαθητές/ μαθήτριες να αντιληφθούν ότι μεταξύ μικρών και μεγάλων δεν υπάρχουν μόνο διαφορές, αλλά και κοινά ενδιαφέροντα. Τα τελευταία, όταν αξιοποιούνται σωστά, καταλήγουν σε δημιουργική δραστηριότητα, αλλά και σε ψυχαγωγία. Μάλιστα οι μαθητές/ μαθήτριες καλούνται να καταθέσουν τις προσωπικές τους εμπειρίες σχετικά με τους τρόπους, με τους οποίους διασκεδάζουν με την παρέα των μεγάλων.

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες.

3

Στόχοι:

Τα παιδιά να έρθουν στη θέση των μεγάλων (ενσυναίσθηση), μέσα από τις συνήθειες, την ενδυμασία αλλά και τις ασχολίες τους.

Δραστηριότητες:

Οι μαθητές/ μαθήτριες «παίζουν τους μεγάλους» σ' ένα παιχνίδι, στο οποίο επιλέγουν ποιο ρόλο θα υποδυθούν: του μπαμπά, της μαμάς, του παππού, της γιαγιάς, του γιατρού, της νοσοκόμας, του τροχονόμου, του οδοκαθαριστή, του τεχνίτη...κ.λπ.

Ως αφορμήση μπορούν να αξιοποιηθούν οι εικόνες της υποενότητας δα (*«Ελάτε να*

παίζουμε τους μεγάλους»). Το παιχνίδι των ρόλων υλοποιείται φυσικά με τη συνδρομή του/ της εκπαιδευτικού.

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες.

Υλικά δραματοποίησης.

Τραγούδι Α13, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

ΕΝΟΤΗΤΑ 7η

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

Θέμα: Πόλεμος και ειρήνη στην ιστορία αλλά και στη σημερινή διεθνή πραγματικότητα.

Διάρκεια: 5-6 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Τα παιδιά να προσεγγίσουν τις έννοιες του πολέμου και της ειρήνης
α) μέσω της αντιδιαστολής τους,

β) μέσα από πραγμάτευση περιπτώσεων πολέμου και ειρήνης από την σημερινή διεθνή πραγματικότητα αλλά και την Ιστορία, αντιλαμβανόμενα τη διαχρονικότητα των δυο καταστάσεων, τις συνέπειες του πολέμου και τα αγαθά της ειρήνης, την ασυμβατότητα των δυο εννοιών αλλά και μέρος των αιτιών που προκαλούν τον πόλεμο και των λόγων που επιβάλλουν την ειρήνη.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Τα παιδιά να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με την έννοια του πολέμου, μέσα από τη διεθνή πραγματικότητα (καθημερινή ειδησεογραφία), αλλά και μέσα από διηγήσεις προσώπων του οικογενειακού ή κοινωνικού τους περιβάλλοντος.

Δραστηριότητες:

Συζήτηση με τα παιδιά για κάποιο πρόσφατο γεγονός πολεμικής σύρραξης, που πιθανόν να έχουν πληροφορηθεί από τις ειδήσεις ή από συζητήσεις μέσα στην οικογένεια (η καθημερινή διεθνής ειδησεογραφία είναι γεμάτη από τέτοιες ειδήσεις).

Παράλληλα ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να ρωτήσουν τους γονείς και ειδικά τον παππού και τη γιαγιά αν έχουν κάποια σχετική - με πόλεμο - εμπειρία και αν έχουν κάποιο σχετικό ενθύμιο, ακόμα και φωτογραφία.

2

Στόχοι:

Να αντιληφθούν σε τι συνίσταται ο πόλεμος (τις διαστάσεις του) και ειδικά τις συνέπειες του πολέμου (οι οποίες είναι παρόμοιες σε διαφορετικά πολιτισμικά και ιστορικά περιβάλλοντα, φύλλα και ηλικίες).

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της αε υποενοότητας: "*Τι κάνουν και τι παθαίνουν οι άνθρωποι στον πόλεμο*". Παρατήρηση και σχολιασμός των εικόνων της σελίδας 58- 59 από τους μαθητές και τις μαθήτριες, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού.

Τα παιδιά καλούνται να βρουν φωτογραφίες σχετικές με τις συνέπειες του πολέμου, ή να ζωγραφίσουν κάτι σχετικό (*δραστηριότητα 1 της σελίδας 59*).

Υλικά:

Φωτογραφίες-εικόνες.

Υλικά ζωγραφικής.

Τραγούδι Α14, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

3

Στόχοι:

Να έρθουν σε επαφή με την ειρήνη μέσα από τις ποικίλες διαστάσεις της, και τις επιδράσεις της στην ανθρώπινη ζωή και δημιουργία.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της βε υποενοότητας: "*Τι κάνουν οι άνθρωποι αλλά και οι λαοί στην ειρήνη*".

Παρατήρηση και σχολιασμός εικόνων της σελίδας 60, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού. Οι εν λόγω εικόνες αναμένεται να συμβάλλουν στην ανάδειξη των θετικών όψεων της ειρήνης, στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων ανεξαρτήτως φύλου, καταγωγής και ηλικίας.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

4

Στόχοι:

Να αντιδιαστείλουν την ειρήνη από τον πόλεμο και να εντοπίσουν σημαντικές και ποικίλες διαφορές.

Δραστηριότητες:

Ακολουθεί η ενασχόληση με τη *δραστηριότητα της σελίδας 61*. Με αφορμή την περιφημη φράση του Ηροδότου περί πολέμου και ειρήνης, τα παιδιά καλούνται να σχολιάσουν τις εικόνες του βιβλίου, να απαντήσουν στις ερωτήσεις και να προβληματιστούν σχετικά με τις διαφορές πολέμου και ειρήνης.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

5

Στόχοι:

Να προβληματιστούν για τη θέση του παιδιού στον πόλεμο και στην ειρήνη. Να ενισχύσουν έτσι την (ήδη διαμορφωμένη, όπως τουλάχιστον αναμένεται) θετική στάση τους για την ειρήνη και την αντίστοιχη αρνητική τους στάση απέναντι στον πόλεμο.

Να αντιληφθούν ότι τόσο ο πόλεμος όσο και η ειρήνη αφορούν (με διαφορετικό τρόπο) τόσο τους μικρούς όσο και τους μεγάλους.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της γαε υποενότητας ("*Παιδιά στον πόλεμο*") και της δαε υποενότητας ("*Παιδιά στην ειρήνη*").

Παρατήρηση και σχολιασμός των εικόνων των σελίδων 62 και 63. Η συζήτηση μπορεί να αρχίσει, όταν κληθούν οι μαθητές/ μαθήτριες να πουν ποια ή ποιες από αυτές τις εικόνες τους έκαναν μεγαλύτερη εντύπωση και να τις σχολιάσουν. Έμφαση είναι καλό να δοθεί στις διαφορές ανάμεσα στο πώς ζουν τα παιδιά στην ειρήνη και στο τι υφίστανται στον πόλεμο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κληθούν να εντοπίσουν αυτές τις διαφορές (με την καθοδήγηση του/ της εκπαιδευτικού), τοποθετώντας τους εαυτούς τους στη θέση εκείνων των παιδιών, που ζουν σήμερα υπό καθεστώς πολέμου και να την αντιπαραβάλλουν με τη δική τους καθημερινή ζωή "εν ειρήνη" (*δραστηριότητα δι της σελίδας 63*).

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες

6

Στόχοι:

Να αντιληφθούν τη διαχρονικότητα των δυο καταστάσεων, τη διαδοχή τους στην ανθρώπινη ιστορία.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση εα υποενότητας ("*Ο Τρωικός Πόλεμος*"). Τα παιδιά παρατηρούν τις εικόνες που παριστούν σύντομα την ιστορία του Τρωικού Πολέμου, ενώ αμέσως μετά την αφηγείται ο εκπαιδευτικός. Ακολουθεί ο σχολιασμός των εικόνων της σελίδας 64. Η συζήτηση καλό είναι να εστιαστεί, με τη συμβολή του/ της εκπαιδευτικού,:

- στο γιατί έγινε αυτός ο πόλεμος,
- στο πώς γινόταν τότε ο πόλεμος και πώς σήμερα,
- στο τι συνέπειες είχε, όχι μόνο για τους "ηττημένους", αλλά και για τους "νικητές" και
- στο αν θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί και αν γενικά οι πόλεμοι μπορεί να αποφεύγονται

Υλικά:

Εικονογραφημένη ιστορία.

7

Στόχοι:

Να «δουν» τον πόλεμο και την ειρήνη αλλά και την ένταση των διαφορών τους, μέσα από τα "μάτια", της τέχνης, δρώντας ίσως και οι ίδιοι ως καλλιτέχνες με το να απεικονίσουν αισθήματα και στάσεις τους.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της στα υποενότητας: *"Ζωγραφίζοντας τον πόλεμο και την ειρήνη"*.

Τα παιδιά καλούνται να παρατηρήσουν και να σχολιάσουν, με βάση και ό,τι έχει προηγηθεί, το χαρακτηριστικό του Σπ. Βασιλείου και την χαλκογραφία του Δ. Παπαγεωργίου (σελ. 65). Στη συνέχεια ο/ η εκπαιδευτικός βοηθά τα παιδιά να ασχοληθούν με τη δραστηριότητα των σελίδων 66 και 67 και να φτιάξουν το λεύκωμα του πολέμου και της ειρήνης.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση περιοδικά με τα οποία προμηθεύει ο/ η εκπαιδευτικός τα παιδιά, ή που φέρουν τα ίδια από το σπίτι τους, οι μαθητές/ μαθήτριες καλούνται

– να εργαστούν σε ομάδες και

– να δημιουργήσουν ένα κολάζ με χαρακτηριστικές εικόνες πολέμου και ειρήνης

(*δραστηριότητα στ3*).

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες.

Υλικά ζωγραφικής.

Περιοδικά.

Χαρτόνι, κόλλα και ψαλίδι.

ΕΝΟΤΗΤΑ 8η

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΜΗ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ

Θέμα: Μορφές και μέσα επικοινωνίας.

Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Τα παιδιά

- α) να προσεγγίσουν την έννοια της επικοινωνίας μέσω της ιστορικής εξέλιξης των μέσων, που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για να επικοινωνούν μεταξύ τους,
- β) να αντιληφθούν τη διαπολιτισμικότητα του φαινομένου της επικοινωνίας και τη σημασία του στη ζωή του ανθρώπου και στην εξέλιξη του πολιτισμού του.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Τα παιδιά να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με την έννοια της επικοινωνίας (κι ειδικότερα με μια από τις πιο "κλασικές" μορφές της, δηλαδή την αλληλογραφία) μέσα από τα προσωπικά και οικογενειακά τους βιώματα. Να συνειδητοποιήσουν τις διάφορες μορφές επικοινωνίας.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της αε υποενότητας "*Επικοινωνούμε με επιστολές και κάρτες*".

Τα παιδιά καλούνται από τον/ την εκπαιδευτικό

– να σχολιάσουν τις εικόνες της σελίδας 68,

– να συζητήσουν για το μύθο του Ερμή και το τι αυτός συμβόλιζε για τους αρχαίους Έλληνες και

– να απαντήσουν στην ερώτηση της ίδιας σελίδας.

Υλικά:

Φωτογραφίες, εικόνες, κάρτες, υλικά ζωγραφικής.

Τραγουδι Β1, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

2

Στόχοι:

Να σχολιάσουν άλλες μορφές επικοινωνίας (όπως την αποστολή χρημάτων ή λουλουδιών).

Να αντιληφθούν τη σημασία των μέσων και των μορφών επικοινωνίας, που χαρα-

κτηρίζουν την καθημερινότητα μας (όπως η τηλεφωνική επικοινωνία).

Να γνωρίσουν άλλες, μορφές επικοινωνίας (όπως η επικοινωνία του Πύργου ελέγχου με τους πιλότους των αεροπλάνων). Να αντιληφθούν τη σημασία των τηλεπικοινωνιών.

Δραστηριότητες:

Παρατήρηση και σχολιασμός των εικόνων, που απαρτίζουν την βα υποενότητα "Επικοινωνούμε και με άλλους τρόπους".

Οι μαθητές/ μαθήτριες παρατηρούν και σχολιάζουν τις εικόνες των σελίδων 69 και 70, που αναφέρονται σε διάφορες περισσότερο ή λιγότερο συνηθισμένες μορφές επικοινωνίας. Τα παιδιά καλούνται να «μαντέψουν» τον παραλήπτη των καρτών της Ρενάτας. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μια καλή αφορμή για να ανακαλέσουν δικά τους σχετικά βιώματα (πάντα με την συνδρομή και παρώθηση του/ της εκπαιδευτικού). Στη συνέχεια τα παιδιά ασχολούνται με τις **δραστηριότητες 3 και 4** της σελίδας 71 και καλούνται να σχολιάσουν τις εικόνες της σελίδας 72 (οι οποίες αναφέρονται στην ηλεκτρονική επικοινωνία και στις τηλεπικοινωνίες).

Υλικά:

Φωτογραφίες- Εικόνες

3

Στόχοι:

Να αντιληφθούν τη διαχρονική παρουσία της επικοινωνίας και τη σημασία που αυτή είχε ανέκαθεν στην ανθρώπινη ζωή και δημιουργία, μέσα από σχετικές αναφορές από Μυθολογία και την Ιστορία.

Δραστηριότητες:

Αναλυτική πραγμάτευση του μύθου του Ερμή (για υποενότητα: "**Επικοινωνία στα παλιά χρόνια**").

Τα παιδιά, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, καλούνται να ασχοληθούν με τη δραστηριότητα της σελίδας 73 και να φτιάξουν τα παπούτσια του Ερμή.

Επίσης καλό είναι ο/ η εκπαιδευτικός να αναφερθεί στην περίπτωση του πρώτου μαραθωνοδρόμου (δηλαδή του αγγελοφόρου της νίκης των Ελλήνων στο Μαραθώνα).

Υλικά:

Εικονογραφημένη ιστορία.

4

Στόχοι:

Να έρθουν σε βιωματική επαφή με πιο σύγχρονες και μαζικές μορφές επικοινωνίας,

όπως την επικοινωνία μέσω του Διαδικτύου (Internet).

Να κατανοήσουν τη χρησιμότητα αλλά και τους κινδύνους αυτής της μορφής επικοινωνίας και να διαμορφώσουν κριτική και όχι τεχνοφοβική στάση.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της δαε υποενότητας "*Ταξιδεύοντας στο Διαδίκτυο (Internet)*". Σχετική συζήτηση με αφορμή τις εικόνες της υποενότητας, αλλά και "είσοδος" στο Internet, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, εφόσον υπάρχει η σχετική δυνατότητα στο σχολείο (*δραστηριότητα σελίδας 74*).

Καλό είναι ο/ η εκπαιδευτικός να ζητήσει από τα παιδιά,

- να αναφέρουν ποια νομίζουν ότι είναι τα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας μορφής επικοινωνίας
- να προβληματιστούν σχετικά με τους κινδύνους που εγκυμονεί.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

Υπολογιστής με σύνδεση στο Διαδίκτυο και πρόγραμμα πλοήγησης (Internet Explorer ή Navigator).

5

Στόχοι:

Να δουν διάφορους τύπους επικοινωνιακών καταστάσεων (με έμφαση στη συμβολική γλώσσα του σώματος) και να αντιληφθούν κάποια από τα προβλήματα, που δυσχεραίνουν την ανθρώπινη επικοινωνία.

Δραστηριότητες:

Παρατήρηση και σχολιασμός των εικόνων της σελίδας 75 (οι οποίες εντάσσονται στην εα υποενότητα «Προβλήματα επικοινωνίας»). Η συζήτηση εστιάζεται, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού,

- στο πότε μια επικοινωνία μεταξύ δύο ανθρώπων είναι αληθινή και αποδοτική
- στο πώς δημιουργούνται προβλήματα στην επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων και
- στο πώς αυτά τα προβλήματα μπορούν να λύνονται ή και να αποφεύγονται.

Τέλος τα παιδιά καλούνται να ζωγραφίσουν μια δική τους εκδοχή ανθρώπινης επικοινωνίας (*δραστηριότητα σελίδας 75*).

Υλικά:

Φωτογραφίες, εικόνες και υλικά ζωγραφικής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 9η

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΓΙΟΡΤΕΣ

Θέμα: Η εκκλησία, τα θρησκευτικά σύμβολα και οι γιορτές.

Διάρκεια: 5-6 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Να αναδειχθεί και να κατανοηθεί το θρησκευτικό βίωμα στη συνείδηση των Ελλήνων. Παράλληλα να γίνει αντιληπτή η ανάγκη σεβασμού των θρησκευτικών διαφορών, γεγονός που μπορεί να συμβάλει τα μέγιστα στην αρμονική συμβίωση των ανθρώπων. Οι θρησκευτικές πεποιθήσεις κάθε ατόμου οφείλουν να γίνονται σεβαστές και να εκφράζονται με τον τρόπο, που υπαγορεύει το πολιτισμικό πλαίσιο και το μορφωτικό επίπεδο καθενός.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Να αναδυθεί και να κατανοηθεί το παγκόσμιο, καθολικό και πανανθρώπινο φαινόμενο του θρησκευέσθαι.

Επίσης να κατανοήσουν τα παιδιά ότι η θρησκευτική τους πίστη δεν τα εμποδίζει να κάνουν παρέα με παιδιά άλλου θρησκεύματος.

Δραστηριότητες:

Τα παιδιά, στα πλαίσια της πραγμάτευσης των υποενοτήτων αα, βα, γα και δα («Χριστούγεννα», «Των Θεοφανίων», «Πάσχα» και «Πότε γιορτάζουμε το Πάσχα») καλούνται να παρατηρήσουν και να σχολιάσουν τις εικόνες των σελίδων 76 έως και 84. Η συζήτηση μέσα στην τάξη και η ανάκληση προσωπικών θρησκευτικών βιωμάτων και εμπειριών, τόσο από τη χώρα προέλευσης όσο και από τη χώρα διαμονής, αναμένεται να φέρει τα παιδιά σε επαφή με τις σημαντικές γιορτές των Χριστουγέννων, των Θεοφανίων, της Υπαπαντής και του Πάσχα.

Με τη βοήθεια δραστηριοτήτων, όπως αυτή της σελίδας 79 και ερωτήσεων, όπως αυτές των σελίδων 81 και 83, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να συμβάλει στο να κατανοήσουν τα παιδιά το νόημα και το συμβολισμό των κορυφαίων Χριστιανικών γιορτών. Ο «διάλογος» μεταξύ Φιλίππου και Ρενάτας, που υπάρχει στο τέλος της σελίδας 84, είναι καλό να σχολιασθεί από τα παιδιά με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού. Έτσι τα παιδιά μπορούν να αντιληφθούν τις (ημερολογιακές) διαφορές στον εορτασμό του Πάσχα μεταξύ Καθολικών και Ορθοδόξων.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες θρησκευτικού περιεχομένου. Εικόνες που παριστάνουν θρησκευτικά σύμβολα (π.χ. σταυρός κ. λπ.).

Τραγούδι Β2, από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

2

Στόχοι:

Να κατανοήσουν τα παιδιά πως οι άνθρωποι εκφράζουν τις θρησκευτικές πεποιθήσεις τους, τις αγωνίες τους, τους φόβους τους, τους προβληματισμούς τους με διαφορετικούς τρόπους, σε διαφορετικούς χώρους και με διαφορετικά σύμβολα.

Να κατανοήσουν τα παιδιά πως διάφοροι άνθρωποι εκφράζουν την πίστη τους, πηγαίνοντας σε διαφορετικούς ναούς.

Να κατανοήσουν τα παιδιά πως ο ναός είναι ένας χώρος, στον οποίο πολλοί άνθρωποι έχουν την ανάγκη να βρεθούν με άλλους συνανθρώπους τους που μοιράζονται τις ίδιες πνευματικές και θρησκευτικές αναζητήσεις.

Δραστηριότητες:

Οι μεγάλες θρησκευτικές γιορτές συνδέονται με σημαντικές στιγμές στη ζωή του κάθε παιδιού, από τη γέννησή του (Χριστούγεννα), το Σαράντισμα, (Υπαπαντή), τη Βάπτισμα (Θεοφάνεια). Γι' αυτό και ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αδράξει την ευκαιρία για το σχολιασμό των συμβόλων, από το σταυρό που φορούν τα περισσότερα παιδιά.

Με βάση αυτήν την απόρριψη μπορεί να προχωρήσει η πραγμάτευση της εα υποενοότητας («*Τι κάνουμε στο ναό*»). Τα παιδιά παρατηρώντας και σχολιάζοντας εικόνες και κείμενα της σελίδας 85, έρχονται σε επαφή με τους διαφορετικούς τρόπους και τύπους προσευχής και άσκησης της θρησκευτικής πίστης. Στη συνέχεια τα παιδιά, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, ασχολούνται με τη *δραστηριότητα 1* της σελ. 86.

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες.

3

Στόχοι:

Να καλλιεργηθεί στα παιδιά η αποδοχή των διαφορετικών τρόπων έκφρασης των θρησκευτικών πεποιθήσεων και των θρησκευτικών συμβόλων.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της στα υποενοότητας («*Θρησκευτικά σύμβολα*»). Τα παιδιά καλούνται από τον/ την εκπαιδευτικό να παρατηρήσουν τις εικόνες με τα θρησκευτικά σύμβολα της σελίδας 87. Η πραγμάτευση της 9ης ενότητας κλείνει με την ενασχόληση των παιδιών με τη *δραστηριότητα στ2* της σελίδας 87.

Υλικά:

Εικόνες - Φωτογραφίες.

ΕΝΟΤΗΤΑ 10η

ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Θέμα: Εικόνες από την Ελλάδα, ήθη, έθιμα, πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, ιστορία και πολιτισμός.

Διάρκεια: 5- 6 διδακτικές ώρες.

Γενικός σκοπός: Τα παιδιά

- α) να έρθουν σε άμεση ή έμμεση επαφή με τον πνευματικό και υλικό πολιτισμό της Ελλάδας
- β) να γνωρίσουν την Ελλάδα ως ιστορική, γεωγραφική και πολιτιστική έννοια.

Οργάνωση περιεχομένου – Διδακτικές παρατηρήσεις και οδηγίες

1

Στόχοι:

Να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες καλύτερα την πρωτεύουσα της Ελλάδας (την Αθήνα), αλλά και τα ελληνικά νησιά, την Πελοπόννησο, την Κεντρική και τη Βόρειο Ελλάδα μέσα από τις ασχολίες των κατοίκων τους, τις ομορφιές των τοπίων της κάθε περιοχής.

Να έρθουν σε επαφή με τα χαρακτηριστικά ήθη και έθιμα, αλλά και τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής, μέσα από χαρακτηριστικά κείμενα που αναφέρονται σε κάθε μία από αυτές τις περιοχές, τα μνημεία και τις ιστορικές μαρτυρίες του, που σηματοδοτούν τη παρουσία του τρισχιλιετούς ελληνικού πολιτισμού στην κάθε περιοχή.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση υποενοτήτων αα, βα, γα, δα και εα: «*Αθήνα μια μεγαλούπολη*», «*Ταξιδεύοντας στα ελληνικά νησιά και στην Κύπρο*», «*Κάνοντας το γύρο της Πελοποννήσου*», «*Περιοδεύοντας την Κεντρική Ελλάδα*», «*Δυο ταξίδια στη Βόρεια Ελλάδα*».

Παρατήρηση και σχολιασμός των εικόνων και των κειμένων (των σελίδων 89 έως 115) από τους μαθητές και τις μαθήτριες, με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού, και με τρόπο ανάλογο με τα προηγηθέντα κεφάλαια. Όλα αυτά υλοποιούνται με την αξιοποίηση του «καλοκαιρινού ταξιδιού του Κώστα και της Ρενάτας» στην Ελλάδα (βλ. σελίδα 88).

Υλικά:

Φωτογραφίες, εικόνες, παραστάσεις.

Τραγούδια Β3, Β4, Β5, Β6 και Β7 από τη συνοδευτική κασέτα (βλ. και παράρτημα).

2

Στόχοι:

Να μάθουν για την ελληνική διατροφή, τις κατά τόπους ιδιαιτερότητές της, αλλά και τις καταβολές της.

Δραστηριότητες:

Πραγμάτευση της σταε υποενότητας: «Γεύσεις από Ελλάδα».

Ο/ Η εκπαιδευτικός εξηγεί στα παιδιά τις συνταγές, που περιέχονται στις σελίδες 116, 117 και 118. Ακολουθεί σχετική συζήτηση, η οποία αναφέρεται και σε άλλες χαρακτηριστικές ελληνικές συνταγές, που τυχόν γνωρίζουν τα παιδιά. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην παρασκευή φαγητού, που έχει τις ρίζες του στον Βυζαντινό πολιτισμό. Τέλος αν υπάρχει η σχετική υλικοτεχνική υποδομή στο σχολείο και ο απαραίτητος χρόνος, ο/ η εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές και τις μαθήτριες να συνεργαστούν και να επιχειρήσουν να παρασκευάσουν ένα από τα φαγητά, τα οποία περιγράφονται στις συνταγές (κι ειδικά το βυζαντινό της σελίδας 117).

Υλικά:

Φωτογραφίες- εικόνες. Μαγειρικά σκεύη και υλικά για την παρασκευή των φαγητών που προτείνονται στις σελίδες 116- 118.

3

Στόχοι:

Να διαμορφώσουν ακόμα πιο θετική στάση για την Ελλάδα και τον ελληνικό πολιτισμό.

Δραστηριότητες:

Μέσα από την πραγμάτευση όλης της ενότητας και των σχετικών ανακεφαλαιωτικών συζητήσεων, που θα προκαλέσει ο/ η εκπαιδευτικός, τα παιδιά αναμένεται να αναπτύξουν ακόμα πιο θετική στάση για τη χώρα των γονιών ή των συγγενών τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Περιεχόμενα κασέτας που συνοδεύει το «Εμείς και οι Άλλοι –Β' τεύχος»

Α Πλευρά

α. α.	Τίτλος τραγουδιού ή παιχνιδιοτραγουδίου	Πληροφορίες- Διευκρινίσεις
1.	Που πάει ο καρός που φεύγει	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 1η ενότητα
2.	Δώδεκα μήνες αθλητές	»
3.	Οι μέρες της εβδομάδας	»
4.	Η γιαγιά μας η καλή	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 2η ενότητα
5.	Ο ταχυδρόμος	»
6.	Σ' αγαπώ- Σ' αγαπώ	Παιχνιδιοτραγουδί που αντιστοιχεί στην 3η ενότητα
7.	Άκατα- Μάκατα	Παιχνιδιοτραγουδί που αντιστοιχεί στην 4η ενότητα
8.	Βγαίνει η βαρκούλα	»
9.	Πινακωτή	»
10.	Α μπε μπα μπλομ	»
11.	Ήταν ένα μικρό καράβι	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 4η ενότητα
12.	Λαέ της Λιλιπούπολης	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 5η ενότητα
13.	Το μικρό και το μεγάλο	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 6η ενότητα.
14.	Ο Δράκος	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 7η ενότητα (εφόσον ο πόλεμος παρομοιαστεί με το Δράκο).

Β Πλευρά

α. α.	Τίτλος τραγουδιού ή παιχνιδιοτραγουδίου	Πληροφορίες- Διευκρινίσεις
1.	Ο ταχυδρόμος	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 8η ενότητα.
2.	Ήσουν παιδί σαν το Χριστό	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 9η ενότητα.
3.	Το πέλαγο είναι βαθύ	Τραγουδί που αντιστοιχεί στην 10η ενότητα (περιγράφει μια χαρακτηριστική εικόνα από την Ελλάδα)
4.	Μεσ σ' αυτή τη βάρκα	»
5.	Το φεγγαράκι	»
6.	Γύφνα φτερωτή του μύλου	»
7.	Η λατέρνα	»
8.	Τώρα που πας στην ξενιτιά	Τραγουδί που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον/ την εκπαιδευτικό, όπου και όπως αυτός/ αυτή κρίνει απαραίτητο
9.	Μια φορά και ένα καιρό	»
10.	Μεσ στο Μουσείο	»
11.	Η Μπόσα Νόβα του ζαχαροπλαστείου	»